

KDOV-blad

1917 – KDOV – 2017

Lente 2017

KDOV (opgericht 21 april 1917)
KDOV-blad verschijnt 4 x per jaar

Voorzitter:

Ton (dr. A.A.M.J.) van Eck, Koningin Wilhelminalaan 532, 2274 BM Voorburg
voorzitter@kdov.nl - tel. 070 - 383 23 49

Vice-voorzitter:

Ruud (R.W.H.) Huijbregts, Poolsterlaan 8, 5632 AN Eindhoven
ruud.huijbregts@gmail.com - tel. 040 - 290 34 28 - fax. 0842 - 23 22 13

Secretaris:

Gemma (G.M.L.) Coebergh, Korte Begijnstraat 28, 2011 HC Haarlem
secretaris@kdov.nl - tel. 023 - 551 68 77

Penningmeester:

Ben (ir. B.A.G.) Hillen, Jachtwerf 12, 2725 DP Zoetermeer
penningmeester@kdov.nl - tel. 079 - 341 85 75

Bestuurslid:

Anja (A.) Hendrixx, Schinfelder Straße 42, D-52538 Gangelt
anja.hendrixx@t-online.de – tel. 00 49-2454-9028317

Geestelijk Adviseur:

Diaken Eric (Drs. E.H. A.) Fennis

Hoofdredacteur KDOV-blad:

Ruud (drs. R.T.M.) Hoogenboom
redactie@kdov.nl - tel. 0228-562632

Eindredacteur KDOV-blad:

Ben (ir. B.A.G.) Hillen, Jachtwerf 12, 2725 DP Zoetermeer

Doel:

De vereniging heeft ten doel de bevordering van het liturgisch en artistiek stijlbegrip van de kerkmusici, werkzaam binnen de Nederlandse rooms-katholieke kerkprovincie en de behartiging van de geestelijke en materiële belangen van haar leden.

Voorwaarden voor het lidmaatschap:

Een bepaalde mate van vakbekwaamheid in muzikaal en liturgisch opzicht, ten minste op het niveau van de eisen voor het getuigschrift van de KDOV.

De contributie 2017 bedraagt:

gewoon lidmaatschap € 41,- , 65+ lid € 29,- en reeds lid in 2004 tevens 65+ € 19,-.
Bankrekening NL42INGB0001031344 t.n.v. KDOV, Zoetermeer

Website: www.kdov.nl

Webmaster: Ben Hillen – webmaster@kdov.nl

Opgaaf van leden en adreswijzigingen aan de secretaris.

Technische afwerking mededelingenblad: Ben Hillen

Druk & verzending: SchultenPrint, Zoetermeer

ISSN-nummer 1388-2341

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Van het bestuur.....	1
Personalia	4
Imagine ... living life in peace?.....	4
Hoe redden we het pijporgel?	6
Activiteiten.....	11
Korte berichten.....	15
Nieuwe uitgaven	27
Orgelbouwnieuws	35

Van het bestuur

Het bestuur en de redactie wensen u goede voorbereidingen voor de Goede Week en een Zalig Paasfeest !

Viering 100-jarig bestaan van de KDOV op 7 oktober 2017

Dit jaar is het zo ver. De in 1917 opgerichte KDOV bestaat dan 100 jaar ! Uw bestuur werkt aan de voorbereiding van de jubileumviering. We willen u vragen – voor zover u dat nog niet gedaan heeft –

zaterdag 7 oktober 2017 in uw agenda te reserveren.

De jaarvergadering op 7 oktober zal een korte vergadering zijn, om daarmee ruimte geven aan de andere feestelijkheden.

Zoals eerder gezegd gaan we het jubileum vieren in en rond de Kathedrale Basiliek St. Bavo in Haarlem met de gebruikelijke elementen: jaarvergadering, eucharistieviering, aanbidding en uitreiking van het jubileumboek, concert en feestelijk samenzijn. Er wordt hard gewerkt aan het jubileumboek, een publicatie over 100 jaar KDOV en een opdracht voor een jubileumcompositie. Wij houden u op de hoogte. Tevens zijn uw reacties, ideeën van harte welkom. (BH; april 2017)

Ontwikkeling rechtspositie

Er zijn op dit moment geen ontwikkelingen. (BH; april 2017)

Oproep groepsfoto's KDOV

Bij het samenstellen van het jubileumboek zijn we nog op zoek naar oude groepsfoto's van de KDOV. In 1927 is er een groepsfoto gemaakt van de aanwezigen op de algemene ledenvergadering van de KDOV. Deze groepsfoto is tot op heden niet teruggevonden.

Is er iemand onder de leden die toevallig zo'n groepsfoto in zijn/haar bezit heeft of deze ooit heeft gezien?

Verder zijn we op zoek naar foto's van enkele leden/oprichters van het eerste uur te weten Sylvester, Cor en Anton Ponten. Heeft

iemand nog ergens iets liggen? Graag bericht aan: webmaster@kdov.nl

(BH; april 2017)

Contributie KDOV 2017

Conform het besluit in de Algemene Ledenvergadering in oktober 2015 zijn de contributiebedragen dit jaar niet verhoogd.

In april ontvangt u per e-mail onze contributiefactuur met het verzoek om uw contributie te voldoen vóór 1 juni 2017 of automatische incasso door ons. De leden zonder e-mail adres ontvangen de factuur nog per post.

Mocht uw e-mailadres intussen gewijzigd zijn, dan horen wij dat graag per omgaande van u via pennyngmeester@kdov.nl.

De contributie 2017 bedraagt EUR 41,- voor het gewone lidmaatschap. Voor leden 65+ is het EUR 29,- en voor leden 65+ reeds lid vóór 2004 bedraagt de contributie EUR 19,-. De regeling voor betaling van contributie is gepubliceerd in het KDOV-blad Winter 2013. (BH; maart 2017)

Uw nieuwe e-mailadres

Wij willen u vragen uw evt. nieuwe gewijzigde e-mailadres aan ons door te geven aan: webmaster@kdov.nl. (BH)

Jubilea van KDOV-leden

Graag publiceren wij actuele informatie over KDOV-leden in ons blad. Daarbij gaat het om aankondiging van bijv. een jubileum.

Graag naar: webmaster@kdov.nl (BH; april 2017)

Salarissen kerkmusici 2017

De honoreringsbedragen op uurbasis (bruto) in EUR zijn per 1 januari 2017 met **0,9 %** verhoogd. Tevens is er een trede 10 voor het aantal dienstjaren toegevoegd. De bedragen zijn als volgt vastgesteld:

Dienstjaren	<u>Dirigent of organist</u>			<u>Dirigent en organist</u>		
	III	II	I	III	II	I
1	20,55	23,70	26,60	31,90	36,90	41,90
2	21,05	24,50	27,60	32,00	37,75	43,00
3	21,60	25,30	28,65	33,50	38,60	44,00
4	22,15	26,15	29,70	34,10	39,50	45,10
5	22,65	26,95	30,75	34,65	40,30	46,15
6	23,20	27,70	31,90	35,15	41,10	47,25
7	23,70	28,50	32,90	35,65	42,00	48,30
8	24,20	29,25	33,95	36,15	42,85	49,30
9	24,70	30,00	35,00	36,70	43,65	50,30
10 of meer	25,20	30,75	36,05	37,25	44,45	51,30

In overleg tussen de door de bisschoppen gemandateerde economen met de KDOV en de KNTV is per 1 januari 2012 voor de kerkmusici met de bevoegdheid I, II en III een honorering afgesproken met een uitloop naar 10 dienstjaren, op basis van anciënniteit. Voor in 2017 in dienst tredende kerkmusici betekent dit dat zij in trede 1 (Dienstjaar 1) beginnen. Voor kerkmusici die reeds per 1 januari 2012 in dienst waren is nu trede 10 (Dienstjaar 10 of meer) van toepassing.

Groep A en B kennen alleen de reguliere verhoging (geen dienstjaren).

	<u>Dirigent of organist</u>	<u>Dirigent en organist</u>
Groep A	19,25	28,80
Groep B	13,05	19,25

Personalia

Nieuw adres:

W. (Wim) Voogd, Spinozastraat 47 hs, 1018 HJ Amsterdam

Imagine ... living life in peace?

Het was zo'n anderhalf jaar geleden dat er een aanslag was in Parijs met vele doden. Deze werd opgeëist door IS, dus dat er sprake zou zijn van religieus geweld ligt voor de hand. De beelden van Davide Martello, die op de stoep bij het theater Bataclan het lied *Imagine* van John Lennon speelde op een verrijdbare vleugel gingen de hele wereld over en haalde vaak het nieuws op prime time. Eind 2015 verdrong het in Nederland de 'eeuwige' nr.1 *Bohemian Rhapsody* van de eerste plaats in de Top 2000. Het werd een goed-gevoel-statement om dit lied uit 1971 te zingen. Het vredeslied bij uitstek en als zodanig geadopteerd door Amnesty International. Lennon schreef het toen hij een jaar of dertig was, vlak nadat de Beatles met ruzie uit elkaar waren gegaan. 'Make love not war' predikte hij met zijn partner Yoko Ono in het Hiltonhotel in Amsterdam. Lennon bezingt met een 'uitnodigende melodie' zijn serene boodschap van de ideale wereld waarin iedereen in vrede met elkaar leeft en geloof, landen of bezit geen aanleiding meer vormen voor hebzucht, honger of moord (*Nothing to kill or die for / And no religion too*). Een droom die kennelijk door miljoenen wordt gedeeld.

Geen wonder, dat onlangs een collega-kerkmusicus als organist gevraagd werd om dit lied te begeleiden in een viering. Mèt pater Elias vraag ik mij oprecht af: "Is er echt geen belangstelling meer voor een hogere realiteit, die bovendien ons nog iets te melden heeft? Is John Lennons droom [...] werkelijkheid geworden?"

*Imagine there's no heaven
No hell below us
Imagine all the people
Living for today ...*

De onlangs in de VS gewijde priester Albert van der Woerd schrijft: "Het was in die dagen dat de groep een kerstviering aan het voorbereiden was. Eén van de jongeren zei: 'Laten we *Imagine* zingen: Geen hemel of hel; dat is een aanklacht tegen religieus geweld'. Het kostte me moeite om uit te leggen waarom ik dat geen goed idee vond, uitgerekend met Kerstmis. Ik probeerde zoiets als: De hemel is het rijk van God. En wij bidden tot Hem dat zijn wil zich uitstrekt tot onze gebroken wereld. Daarvoor leven we hier

op aarde. De hel is de uiterste consequentie van onze vrijheid. Je kan nee zeggen tegen God, maar die keuze heeft wel gevolgen. Als je in het leven het hoogste en het laagste tegen elkaar wegstreept, als in een wiskundige vergelijking, dan blijft er bitter weinig over om voor te leven. En dan heb je heel wat vertier nodig om het leven draaglijk te houden. Maar dat laat je geheid een keer in de steek".

Ook Herman Finkers, aldus een interview in Trouw, ziet met leedwezen "hoe leden van de intellectuele voorhoede van ons land na de aanslagen door moslimterroristen in Parijs en Brussel, religie gelijkstelden met geweld en vervolgens de conclusie trokken dat de wereld beter af zou zijn zonder religies. 'Dan denk ik: heb je dan nooit een boek gelezen? Heb je nou nooit over iets nagedacht? Dat zijn dan mensen die zelf gedichten schrijven, die toneelvoorstellingen maken en dan zulke domme dingen zeggen. Dan is het einde zoek. Hoe kun je zo stompzinnig zijn? Het is eigenlijk een vorm van extremistisch denken. Het is nog geen extremistisch geweld, maar het is wel een vorm van extremisme. De nuance is weg".

Mgr. Rob Mutsaerts noemt het lied weliswaar Lennons "prachtig gezongen magnum opus", maar het lied draagt de boodschap uit van "Exit religie, enter vrede. Vrede zou vanzelf ontstaan als er maar geen God zou bestaan. In het licht van de recente geschiedenis is dit toch een merkwaardige constatering. Goddeloze regimes als nazi-Duitsland, communistisch Rusland en Pol Pot zijn verantwoordelijk voor de grootste massaslachtpartijen. Peace? Vrede is niet de natuurlijke toestand waarnaar wij zouden terugkeren als we God maar eens uit ons systeem zouden bannen. De achterliggende gedachte [...] is dat de mens van nature goed zou zijn. We worden slecht gemaakt. Katholieken denken daar toch anders over". Of zoals Andries Knevel het verwoordde: "Bij alle kritiek op religies wordt nog wel eens vergeten dat de twee grootste moordmachines uit de geschiedenis van de mensheid, antireligieus en atheïstisch waren. Namelijk nazisme en communisme".

Kortom, het lied *Imagine* is totaal ongeschikt voor de liturgie! *Imagine there's a heaven!* Wat zou het toch mooie wereld zijn als juist wij zouden meewerken met die pasgeboren Vredesvorst! Zalig Kerstfeest.
(Ruud Hoogenboom)

Literatuur/bronnen:

* Stijn Fens, *Met een mis tegen de tijdgeest in; mysterie*, in: Trouw, 24-12-2016

* Eric Kok, *Gelukkig, 'Imagine' staat op 1; Top 2000 als statement*, in: Noordhollands Dagblad, 29-12-2015.

* Rob Mutsaerts, *Gewoon over geloof*, 2014, blz.37

* *Aldus Andries*, in: EO-Visie, 2015, nr.5, blz.7

* *Elias*, column in Katholiek Nieuwsblad, nr.36, 9-9-2016

Hoe redden we het pijporgel?

De kerksluitingen bedreigen de traditionele orgelbouw en –cultuur in Nederland. Orgelbouwers Jan Bambacht en Ton Nagel proberen zoveel mogelijk instrumenten te behouden. “Met vrijwilligers kun je heel veel bereiken.”

Nederland orgelland was altijd het devies. Nergens ter wereld vond je zoveel historische orgels bij elkaar. Maar inmiddels heeft de “koningin van de instrumenten” (Mozart) het hier moeilijk. De saillante breuk in de overdracht van het geloof, wreekt zich ook op het orgel. De ene kerk na de ander moet dicht. De orgels die erin staan, vaak unieke cultuurmonumenten, komen vrij. En wat dan?

Jan Bambacht en Ton Nagel zetten zich met hun orgelbouw- en adviesbedrijf Consultare in voor het behoud van zoveel mogelijk orgels. Bambacht: “We proberen er - als dat nog rendabel is - voor zoveel mogelijk een nieuw plaatsje te vinden.” Nagel: “Er komt zoveel vrij, en vaak gaat het om prachtige instrumenten.” Bambacht: “Het orgel is ook een stukje christelijke cultuur. Bij de huidige opkomst van de islam in Nederland mogen we als christenen toch minstens ons plaatsje verdedigen?”

De Nederlandse orgelbouwers werken samen met Skrabl, een groot orgelbouwbedrijf in Slovenië. Bambacht: “Door innoveren en investeren zijn zij na de val van de Muur begonnen waar onze orgelbouw was opgehouden. Ze hebben de nieuwste, computergestuurde machines waardoor ze aanzienlijk goedkoper kunnen werken. Dat zit niet zozeer in het uurloon, want dat verschil is niet groot meer. Slovenië is een zeer ontwikkeld land. Het bedrijf werkt inmiddels wereldwijd.”

Als het niet in het uurloon zit, waarin dan wel? Bambacht: “Veel handwerk kan probleemloos machinaal overgenomen worden. In een windlade van een orgel heeft elk register 56 x 5, dat is 280 gaatjes. Daar sta je een week op te werken, terwijl een robot het in drie uur doet. Denk je dat het voor de klank verschil maakt hoe zo’n gaatje gemaakt is? Ergonomisch is het ook veel beter. Ze zijn daar technisch nu veel verder dan wij.”

Bambacht vreest dat de orgelkennis en het vakmanschap in Nederland verloren gaan. “Ik ben 64, ik wil graag mijn kennis kwijt.” Samen met Nagel pleit hij voor een andere benadering van het pijporgel door parochies. Als voorbeeld noemen ze de Sint-Martinuskerk in Gaanderen, waar op 30 oktober in aanwezigheid van kardinaal Wim Eijk het orgel opnieuw in gebruik zal worden genomen. Bambacht: Dat is onder onze leiding allemaal met vrijwilligers gebeurd. Het was nog ontzettend gezellig ook.” Ton Nagel: “Echt de Achterhoek. Met koffie en koek.” Bambacht: “Zo houd je het betaalbaar. Anders was het orgel verloren geweest. En onze kosten, ons uurtarief is gedekt.”

Bambacht: "Mensen vragen zich te weinig af wat ze zelf kunnen doen. Als je een meubelmaker in je parochie hebt, die voor de kostprijs van het hout een mooie nieuwe orgelkast wil maken, hoef ik daar heus niets aan te verdienen. Het is belachelijk een vakman met een stofzuiger het orgel te laten schoonmaken. Dat kan een ander ook doen. In een orgel moeten er duizend of tweeduizend membranen geplakt worden. Als je dat voordoet aan iemand die een beetje handig is, kan die dat ook. Wanneer een vakman de begeleiding geeft en het goed uitlegt, krijg je veel voor elkaar. Mensen zijn vaak geïnteresseerd en doen hun uiterste best. In elke parochie lopen wel een paar van die mensen rond, een meubelmaker, een elektricien. Als je die aanspreekt, gaan ze enthousiast aan de gang."

In de kerk van Onze-Lieve-Vrouw ten Hemelopneming in Renkum had een adviseur gezegd dat het orgel niet meer te repareren was. Bambacht: "Wij gingen er langs, bleek er gewoon een stop kapot te zijn. De stop werd vervangen en na dertig jaar klinkt het orgel nu weer. Zulke dingen gebeuren, nog wel in een bedevaartplaats." Er hebben zich in het verleden veel troebele zaken afgespeeld in de advieswereld, zeggen zowel Bambacht als Nagel. Er vallen termen als "vriendjespolitiek" en "elkaar de bal toespelen." Bambacht: "Grootste fout van het hele adviesstelsel is mijns inziens dat de adviseur zeven procent van de totale kostprijs krijgt. De orgelbouwer heeft belang bij een hoge prijs, maar de adviseur ook, terwijl die er toch voor de Kerk is. Hij is aangesteld en ingehuurd om het kerkbestuur te begeleiden, omdat dit gewoonlijk niet deskundig is. Er zijn tonnen over de balk gesmeten vanwege de hobby's van adviseurs, de een voor barok, de ander voor het romantische orgel. Daar kun je boeken over volschrijven. Inmiddels is dat allemaal minder geworden, omdat er inmiddels weinig geld meer is."

Bambacht en Nagel zetten de samenwerking tussen vaklui en vrijwilligers ook in om goede Nederlandse orgels naar de voormalige communistische landen overgeplaatst te krijgen: Oekraïne, Kroatië, Bosnië. Bambacht: "In Nederland raak je de instrumenten niet meer kwijt, echt niet. Het orgel moet het wel waard zijn. Je moet de mensen niet met rommel opscheppen. Als zij hier naartoe komen en onder onze begeleiding het instrument uit elkaar halen en daar monteren, en wij helpen met de intonatie en stemming, kun je enorm veel kosten besparen. Het transport is al een behoorlijke kostenpost: je hebt immers een vrachtwagen voor je deur, alles moet in kisten verpakt worden. Dat is nog leuk om te doen ook, want het kweekt gemeenschapszin. Je maakt mensen enthousiast en dat maakt het leuk om samen te werken. Mensen zijn daar zeer geïnteresseerd, zelfs in Rusland, dat nauwelijks een orgeltraditie heeft. Van een kennis die daar orgelconcerten geeft, hoor ik dat er honderden mensen op komen dagen. Hier mag je blij zijn als het er enkele tientallen zijn."

Het belangrijkste voor Bambacht en Nagel is dat de kennis in Nederland blijft. “Nederland is zogenaamd orgelland”, zegt Bambacht, “maar in feite gaat het ene orgelbedrijf na het andere onderuit. In de branche kom je haast alleen nog oude mensen tegen. Ik zou dolgraag mijn kennis willen overdragen. Want ik ben er zeker van dat de belangstelling ooit weer terugkeert.” (Henk Rijkers; met toestemming overgenomen uit *Katholiek Nieuwsblad*, nr. 37, 16 september 2017, p.17)

Jan Bambacht (links) en Ton Nagel zetten zich in voor het behoud van zoveel mogelijk orgels. (foto: Jan Peeters)

50 jaar ‘Alles wordt nieuw’

Misschien vergaat het veel lezers van dit blad hetzelfde als mij: zodra ik de woorden ‘Laat de kinderen tot Mij komen’ lees, klinkt daarbij in mijn gedachten direct de melodie die Wim ter Burg schreef bij het gelijknamige lied van Hanna Lam. Het is één van de bekendste liederen uit ‘Alles wordt nieuw’, waarvan in 1966, nu vijftig jaar geleden, bij uitgeverij Callenbach het eerste bundeltje verscheen. De reeks begon met een aantal liederen geschreven door Hanna Lam om haar eigen kinderen vertrouwd te maken met de Bijbelverhalen. Nadat zij in contact kwam met musicus Wim ter Burg werd een creatief proces in werking gezet die uiteindelijk leidde tot vier deeltjes, die in 1983 werden verzameld in één bundel die al vele herdrukken heeft beleefd en op dit moment uitgebracht wordt door uitgeverij Kok.

De titel van de serie is trouwens ontleend aan het laatste lied van de eerste bundel dat is: ‘Stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw’, één van de weinige liederen uit de serie, niet door Hanna Lam zelf geschreven. De auteur van dit lied is de katholieke dichter Michel van der Plas. Het lied werd in de jaren ’60 en ’70 veel gezongen en niet alleen door kinderen. Dat is dan ook een wezenlijk kenmerk van veel liederen uit ‘Alles wordt nieuw’: volwassenen kunnen ze zonder gêne meezingen. Niet voor niets zijn ook in de bundel *Gezangen voor Liturgie* (1996) en in het nieuwe *Liedboek* (2013)

liederen uit 'Alles wordt nieuw' opgenomen en enkele liederen hebben in een vertaling zelfs in het buitenland bekendheid gekregen.

'Alles wordt nieuw' is één van de best verkochte religieuze liedbundels van ons land. De zoon van Hanna Lam schrijft op zijn website dat er in totaal meer dan een miljoen (!) exemplaren van de afzonderlijke delen en van de verzamelbundel zijn verkocht. Wat zou toch het geheim zijn van dit buitengewone succes? Waarschijnlijk het talent van Hanna Lam om in haar gedichten de Bijbel werkelijk tot leven te brengen en de gave van Wim ter Burg om daar trefzeker de juiste toon bij te kiezen. De liederen zijn niet moraliserend of sentimenteel, ze dringen zich niet op, maar nodigen uit om mee te gaan in het verhaal. Door dicht bij de Bijbelteksten te blijven, hebben de liederen ook iets tijdloos. We mogen daarom gerust aannemen dat – zelfs wanneer het boek op een gegeven moment niet meer verkocht zou worden – liederen uit 'Alles wordt nieuw' nog lange tijd gezongen zullen worden. (Bert Stolwijk)

Dit artikel is met toestemming overgenomen uit het GREGORIUSBLAD – tijdschrift over liturgische muziek (aflevering 4, jaargang 140).

Alles wordt nieuw, deel 1
(1966):

Alles wordt nieuw, verzamelbundel
(2012):

(advertentie)

De RK Parochie Emmaüs te Amsterdam-West zoekt per direct een

koordirigent (m/v)

De koordirigent krijgt de leiding over het Franciscuskoor, dat zingt in de kerk van de H. Franciscus van Assisi, in de volksmond "De Boom" genoemd, gelegen aan de Admiraal de Ruijterweg.

Dit bescheiden, maar enthousiaste koor zingt hoofdzakelijk eenstemmig Nederlandstalig liturgisch repertoire en verzorgt twee keer per maand tijdens de zondagse Hoogmis en bij hoogfeesten de zang. Het koor repeteert wekelijks in de akoestisch fraaie kapel bij de Boomkerk, voorzien van een bijzonder 2-klaviers koororgel met zelfstandig pedaal van orgelbouwer Reil.

De koordirigent denkt mee over de toekomst van de kerkmuziek in de Boom en is bereid zich daarvoor in te zetten. Daarnaast neemt de hij/zij zitting in de liturgiecommissie en stelt in overleg met voorganger en organist de liturgieën samen.

Wij vragen:

- Een bij voorkeur gediplomeerd musicus met aantoonbare ervaring als kerkmusicus.
- Een koordirigent die het beste uit koorzangers weet te halen en die zelf ook beschikt over een goede stem.
- Goede kennis van liturgie en kerkmuziek en affiniteit met de rooms-katholieke liturgie.

Wij bieden:

- Een prachtige en akoestisch fraaie kerk als werkplek.
- Een bijzonder historisch orgel (1774) met vele mogelijkheden als begeleidingsinstrument.
- Een veelkleurige parochiegemeenschap waar een goed verzorgde liturgie belangrijk wordt gevonden.
- Bekwame collega-organisten die garant staan voor een goede begeleiding van het koor.
- Honorering volgens de richtlijnen van het bisdom op declaratiebasis.

Voor meer informatie over deze vacature kunt u contact opnemen met de heer Jos Martens, voorzitter van de liturgiecommissie, tel. 06 – 16 66 69 00.

Sollicitaties voorzien van een motivatiebrief en een CV kunnen vóór 30 april 2017 worden gericht aan:

RK Parochie Emmaüs T.a.v. de heer J.M. Simis, secretaris

Gibraltarstraat 55

1055 NK Amsterdam

of per e-mail: info@rkamsterdamwest.nl.

Activiteiten

César Franckconcours 2017

Het 15e Internationaal César Franck Concours zal plaatsvinden op 16, 18 en 20 mei 2017 in de Kathedrale Basiliek St. Bavo in Haarlem op het Willibrordusorgel (Adema, 1923/1949/1971/1978, 81/IV/P). Deze keer zullen de werken van Franck gecombineerd worden met die van Camille Saint-Saëns. Kandidaten, die minimaal hun bachelor met goed gevolg moeten hebben afgelegd, moesten een opname opsturen van 'Pièce Héroïque' van Franck om in aanmerking voor deelname te komen. (RH; bron: *De Orgelvriend*, okt. 2016)

Kamerkoorfestival Hoorn-Oude Muziek Nu

Op zaterdag 3 juni kunnen kamerkoren met een liefde voor oude muziek zich presenteren en laven in het Kamerkoorfestival Hoorn-Oude Muziek Nu. Deelnemende koren geven een optreden van 25 minuten en ontvangen, indien gewenst, een geschreven rapport met tips en aanbevelingen. Er zijn ook workshops voor koorzangers (docent Michiel Meijer) en een masterclass voor dirigenten onder leiding van Jos van Veldhoven. Voor die laatste is de aanmelding tot 1 mei mogelijk. www.oudemuzieknu.nl. (RH)

Drie studiedagen voor organisten in Uitgeest, Alkmaar en Oosthuizen

Ook in het voorjaar van 2017 heeft de KSSG Haarlem-Amsterdam weer een bijzonder aanbod van studie- en contactdagen voor (amateur)organisten: drie fraaie orgels, drie gerenommeerde docenten en drie boeiende onderwerpen!

Op zaterdag 11 maart (heeft reeds plaatsgevonden) zal Geerten Liefting (*1e-prijswinnaar Haarlems Improvisatieconcours 2016*) aan het pas gerestaureerde Adema-orgel van de O.L.Vrouwekerk in Uitgeest uitleggen hoe een eenvoudige improvisatie gemaakt kan worden .

Op zaterdag 22 april in Alkmaar (m.m.v. Una Cintina, muzikaal directeur/organist Sint-Laurentius). Het onderwerp is orgelliteratuur uit de Baltische staten.

Op 17 juni in Oosthuizen (m.m.v. Matteo Imbruno, organist van de Oude Kerk, Amsterdam). Hier staat de Italiaanse orgelkunst door de eeuwen heen centraal. (RH)

Voor meer info: www.kssg.nl

(bron: nieuwsbrief KSSG Amsterdam-Haarlem, 7-1-2017)

Transcriptieconcours in Maassluis

De Stichting Piet van Egmond Documentatiecentrum organiseert op zaterdag 16 september 2017 voor de eerste keer in Nederland een 'Transcriptieconcours' op het Seiffert-orgel (1954) in de Immanuelkerk in Maassluis. Aan dit orgelconcours kunnen zowel amateurorganisten als orgelstudenten meedoen. Voor meer info: www.pietvanegmond.nl.

(RH; bron: De Orgelvriend, jan./febr. 2017)

Orgelbespelingen in Orgelmuseum

Elke tweede zaterdagmiddag van de maand wordt in de concertzaal van het Nationaal Orgelmuseum in Elburg van 16.00-16.45 uur een bespeling gegeven op het drieklaviers Leeflang-orgel. De toegang is gratis, via de achteringang van het museum aan de Hondegatsteeg. De zaal is open vanaf 15.30 uur. (RH; bron: De Orgelvriend, jan./febr. 2017)

Het Andriessen/De Klerk Festival 2017

In 2017 vieren we dat Hendrik Andriessen en Albert de Klerk respectievelijk 125 en 100 jaar geleden werden geboren. De Andriessen/De Klerkstichting doet dat uiteraard in de stad waar deze twee prominente musici werden geboren: Haarlem.

Van 15 september tot 3 oktober 2017 bruist de Haarlemse binnenstad van muziek. Musici uit binnen- en buitenland brengen in de verschillende kerken en concertzalen een zeer gevarieerd programma met kamermuziek, werken voor orgel en piano, liederen, oratoria en composities voor koor. Allemaal van de hand van Andriessen en De Klerk natuurlijk.

En er gebeurt meer. Zo heeft Louis Andriessen, de wereldberoemde zoon van Hendrik, speciaal voor het festival een nieuw orgelwerk gecomponeerd. De première is op 16 september.

In het Museum Haarlem kunt u een tentoonstelling bezoeken over het leven van beide musici. Er zullen plaquettes worden onthuld aan de geboortehuizen van beide musici en er komt een festivalboek. En dat is nog maar een greep uit het gevarieerde programma.

Haarlem mag trots zijn op deze twee kunstenaars. We hopen dan ook dat heel veel mensen in 2017 het Andriessen/De Klerk Festival zullen bezoeken. Het belooft een onvergetelijke belevenis te worden!

Voor meer info: www.andriessendeklerkfestival.nl. (RH)

Lutherse muzikale activiteiten

De Stichting Lutherse Werkgroep voor Kerkmuziek heeft een inventarisatie gemaakt van de (lutherse) muzikale activiteiten in het land tijdens dit

reformatiejaar. Uiteraard kunnen er ook nog activiteiten worden aangemeld gedurende het gehele jaar, de agenda wordt regelmatig bijgewerkt.

Voor meer info: Werkgroep voor Kerkmuziek, Femke Akerboom-Beekman (akerboom_femke@hotmail.com)

Kerkmuziekdagen voor de jeugd

Onder de titel "De Wittenbergse Nachtegaal" zijn van donderdag 25 tot en met zaterdag 27 mei de Jeugdmuziekdagen van de Lutherse Werkgroep voor Kerkmuziek. Deze dagen voor de jeugd van 7 t/m 15 jaar zijn in Epe. Voor meer info: www.luthersewerkgroepkerkmuziek.nl. (RH)

67e Koorweek voor Kerkmuziek

De Werkgroep voor Kerkmuziek organiseert voor de 67ste Koorweek voor Kerkmuziek in Huize Elizabeth te Denekamp van maandag 24 juli tot en met zondag 30 juli 2017. Ook dit jaar wordt in de geriefelijke accommodatie en de mooie omgeving van het Franciscaner klooster in Denekamp oude en hedendaagse kerkmuziek ingestudeerd. De week staat onder leiding van professionele dirigenten: Hans Jansen (Den Haag) en Tymen Jan Bronda (Groningen). Voor meer info: www.luthersewerkgroepkerkmuziek.nl. (RH)

Muziek in de Cathrien

Dit is de naam van de concertreeks die voor vele, vaak trouwe regionale bezoekers en verraste passanten een geliefd doel is op de zaterdagmiddag. Concerten door professionele musici zonder concessie aan kwaliteit. St. Catharinakerk, Catharinaplein, Eindhoven. Voor meer info: www.muziekindecathrien.nl (RH)

Stemvorming aan kinderen

Op initiatief van de Academy of Vocal Arts zal er op zaterdag 24 juni van 10.30-16.00 uur een studiedag 'Stemvorming aan Kinderen' voor dirigenten, docenten en leerkrachten basisonderwijs. Docent is Maria Coolen, die zich bezig gaat houden met 'ontdekking van klank georiënteerd werken', 'didactische aanwijzingen voor het werken met kinderen' en 'de relatie met repertoire'. De workshop richt zich op iedereen die zingt met kinderen of dat wil gaan doen. Onkosten € 65,- (incl. koffie/thee/lunch). De locatie is Academy of Vocal Arts, Oostduinlaan 50, 2596 JP Den Haag. Voor meer info: www.acva.nl. (RH)

**Reserveer zaterdag 7 oktober 2017 in uw agenda
voor de feestelijke viering
van het 100-jarig bestaan van uw KDOV !**

Korte berichten

Nieuwe tarieven koordirigenten

De VNK heeft haar adviestarieven weer bekend gemaakt. Omdat de consumentenprijsindex met 0,3% stijgt kunnen korenbesturen hun tarief dus aanpassen. Dit betekent dat het tarief van de koordirigent met een Masteropleiding koordirectie stijgt naar € 70,61 per uur en de dirigent met een Bacheloropleiding koordirectie € 56,02. Daar steken de R.K.-tarieven wel erg tegen af ... ! (RH; bron: ZingMagazine, nr.73, maart/april 2017)

Een 'deltaplan' voor de liturgische muziek

De redactie van het 'Gregoriusblad' deelt de zorgen van een organist-dirigent: "De kerkgangers vergrijzen, de koren krimpen, het werk dat ik al jaren doe verliest aan kracht, goede liturgische muziek wordt niet meer vanzelfsprekend gewaardeerd". Komende jaargang gaat de redactie zich in artikelen richten op een 'deltaplan voor de liturgische muziek' om de gezongen liturgische muziek in de toekomst te behouden.

"Dat deltaplan bestaat uit ten minste vier pijlers: 1. een heldere visie op het repertoire; 2. opleiding en beroepsperspectief voor de professionele liturgiemusicus; 3. een nieuwe aanpak van de catechese die gericht is op gemeenschapsopbouw en waarin liturgie en muziek een vanzelfsprekende rol spelen; en 4. een beleidsmatige aanpak van zowel koren als cantores". Deze vier hoofdartikelen worden, aldus hoofdredacteur Martin Hoondert, "aangevuld met interviews, analyses en reportages" als bouwstenen voor dit deltaplan. (RH; bron: Gregoriusblad, jrg.140, nr.4, dec. 2016)

Het lijkt mij dat een samenwerking met de KDOV voor de hand ligt! (RH)

Manifest Samen Zingen 2020

De koorwereld leeft! Door het hele land zijn er heel veel koorzangers. Nu is 'momentum' gekomen om een stap voorwaarts te zetten, omdat de verbindende kracht van koorzang steeds meer wordt erkend door samenleving en politiek. Een groot aantal personen heeft het manifest 'Samen Zingen 2020' opgesteld om de komende vier jaar aandacht te vragen voor die 'verbinding'. Doel: "Een netwerk dat gewaarborgd wordt in een centraal platform, een 'NOC*NSF', dat gevoed en erkend wordt door de koorwereld zelf én door de samenleving en in 2020 een definitieve vorm heeft". Er zijn tien speerpunten:

1. Samen zingen is divers
2. De koorwereld staat in contact met publiek
3. De relevantie is breed bekend
4. Samen zingen is zichtbaar
5. Rolmodellen inspireren koorzangers

6. Nederland telt internationaal mee
7. De jeugd zingt
8. De talentvolle zanger ontwikkelt zich
9. Koordirectie is een vak
10. Koormuziek is geboren in het cultuurbestel van de toekomst.

Voor meer info én de mogelijkheid te ondertekenen:

www.zingenlekkerbelangrijk.nl

(RH; bron: bijlage bij ZingMagazine, nr.73, maart/april 2017)

Koornetwerk Nederland

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Korenorganisaties (VNK) heeft unaniem ingestemd met het voorstel van het bestuur om de ontwikkeling en promotie van koorzang in Nederland op een nieuwe manier te organiseren en ondersteunen. De nieuwe organisatie gaat Koornetwerk Nederland heten. De tien aangesloten nationale korenbonden gaan ook samenwerken met andere (landelijk opererende) organisatie die zich met koorzang bezig houden.

(RH; bron: ZingMagazine, nr.73, maart/april 2017)

Liedboekcompendium online

Op 1 februari ging de website www.liedboekcompendium.nl online. De website is een bron van deskundige achtergrondinformatie bij het in 2013 verschenen Liedboek - Zingen en bidden in huis en kerk. Liedboek werd samengesteld in opdracht van acht protestantse kerkgenootschappen in Nederland en Vlaanderen. Het compendium bij Liedboek biedt een

handreiking voor een vruchtbaar gebruik van het in Liedboek aangeboden materiaal. En dat materiaal is zeer divers: naast een grote verscheidenheid aan liederen en andere zangvormen ook gedichten en gebeden.

Op de website is het volgende te vinden:

- toelichtingen bij teksten en melodieën
- handreiking voor het liturgisch gebruik van liederen en andere zangvormen
- levensbeschrijvingen van dichters, vertalers en componisten
- thematische artikelen

De informatie op de website is op verschillende manieren toegankelijk: men kan zoeken en selecteren op liednummer, beginregel en/of naam van dichter, vertaler of componist. En overal op de website kan men doorklikken naar andere informatie of met de muis uitleg van vaktermen laten oplichten.

Aan het digitale compendium wordt nog volop gewerkt door een team van theologen, neerlandici, kerkmusici en musicologen. Op de website zal daarom de komende tijd nog steeds meer informatie beschikbaar komen. De Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied (ISK) en BV Liedboek namen het initiatief te komen tot dit naslagwerk. De redactie van het compendium wordt gevormd door Maarten Diepenbroek MA, ds. Pieter Endedijk (eindredacteur), drs. Klaas Holwerda (namens ISK), dr. Ko Joesse, drs. Look van Oorschot (namens BV Liedboek) en dr. Jan Smelik. (bron: persbericht uitg. Kok, 30-01-2017)

Tekstboeken voor weekdagvieringen gepubliceerd - ook voor cantores

Twee nieuwe NRL-uitgaven met liturgische teksten voor de weekdays zijn vanaf begin januari 2017 beschikbaar. Het gaat om een boekdeel met suggesties voor elke weekday van advent, kersttijd, veertigdagentijd en paastijd, en een ander boekdeel met teksten voor elke weekday van de tijd door het jaar. Inmiddels is de verzending begonnen van de eerder via kaartje of internet bestelde exemplaren.

Beide boeken, met als titel *Verbum Domini* deel 2 en deel 3, hebben dezelfde opzet als het eerste deel van *Verbum Domini* (bedoeld voor de zondagen) dat twee jaar geleden verscheen. Voor elke afzonderlijke dag wordt een tekst voor een openingswoord gegeven, alsook het "Heer, ontferm U" (Kyrie) met aanroepingen en de voorbede (met gebedsoproep, afzonderlijke intenties en slotgebed). Al deze teksten zijn geïnspireerd op de schriftlezingen van de betreffende dag, vooral het evangelie. Op deze wijze krijgen het inleidende woord en andere liturgische teksten een grotere innerlijke samenhang vanuit het Woord van God. De twee nieuwe delen, die zijn goedgekeurd door de Nederlandse bisschoppenconferentie, zijn gepubliceerd in twee-kleurendruk, uitgegeven in gebonden vorm en van leeslinten voorzien. Ze kunnen gebruikt worden niet alleen door priesters en diakens, maar ook door pastoraal werkenden met een liturgische opdracht en door gebedsleiders, lectoren of andere geschikte bedienaren met betrekking tot de hun toekomstige teksten. Ook handig dus voor cantores.

Bovendien bevatten beide nieuwe delen van *Verbum Domini* de betreffende teksten van het misformulier (openingsvers, collecta-gebed, communie-antifoon en gebed na de communie), zowel in de nieuwe (door de bisschoppenconferentie en het Vaticaan) goedgekeurde Nederlandse vertaling, alsook - in twee aparte bijlagen - in de huidige voorgeschreven versie van het *Altaarmissaal voor de Nederlandse Kerkprovincie*. Daardoor blijven deze nieuwe boeken bruikbaar, ook nadat de nieuwe vertaling van het Romeins Missaal is ingevoerd.

De delen van *Verbum Domini* kunnen gebruikt worden bij de priesterzetel, resp. bij de ambo.

Verbum Domini. Dl. 1: *Zondagen Jaar A - B - C*, 2014,
400 blz., € 49,90

Verbum Domini. Dl. 2: *Weekdagen van de sterke tijden*, 2017,
320 + 56 blz.: € 49,90;

Verbum Domini. Dl. 3: *Weekdagen in de tijd door het jaar*. 2017,
352 + 24 blz.: € 49,90

De delen van *Verbum Domini* zijn (ook afzonderlijk) te bestellen bij de administratie van de NRL (www.rkliturgie.nl) of via Administratie NRL, p/a Bisdom Breda Veemarktstraat 48, 4811 ZH Breda, of Postbus 90189, 4800 RN Breda (RH; bron: NRL-nieuwsbrief 23-01-2017)

Paus Franciscus benoemt Nederlander tot adviseur

Paus Franciscus heeft de Nederlandse liturgie-deskundige J. Hermans benoemd tot consultor (adviseur) van de Vaticaanse Congregatie voor de Eredienst en de Regeling van de Sacramenten. De benoeming geldt voor een periode van vijf jaar. Reeds eerder hadden de pausen Johannes-Paulus II en Benedictus XVI hem dezelfde benoeming gegeven. Daarmee is Hermans opnieuw en voor een derde periode lid van het nu 23 leden tellend advies-college van deze Vaticaanse congregatie.

Van de in 2010 benoemde dertig consultoren hebben er in totaal zes een herbenoeming gekregen: naast vier in Rome docerende professoren ook de abt van Solesmes in Frankrijk en de Nederlander Hermans. Onder de 17 personen die nu nieuw benoemd zijn als consultor van de congregatie bevinden zich voor het eerst ook twee vrouwen.

De benoeming van de consultoren volgt op de in oktober 2016 door paus Franciscus grotendeels gewijzigde samenstelling van de leden (kardinalen en bisschoppen) van deze congregatie.

Joannes Hermans is priester van het bisdom Roermond. Hij is secretaris van de Beleidssector liturgie van de Nederlandse Bisschoppenconferentie en van de Nationale Raad voor Liturgie in Den Bosch. Tevens is hij als docent liturgie, sacramentenleer en priesterlijke spiritualiteit verbonden aan het Groot-Seminarie Rolduc in Kerkrade.
(RH; bron: NRL-nieuwsbrief 23-01-2017)

Muziekbijlagen Muziek & Liturgie

De redactie van Muziek & Liturgie heeft besloten, als reactie op veel geuite klachten over "het vaak te hoge speelniveau en de te geringe liturgische bruikbaarheid", tot een nieuwe opzet. Bij de lezer, werkzaam als amateur-organist, is behoefte aan andere liturgische muziek dan bij professionals, dus zullen vier van de zes bijlagen per jaargang de uitgenodigde componisten gevraagd worden zich specifiek toe te spitsen op de amateur-organist. Ook zal men nog meer zoeken "naar een goede balans tussen protestantse liederen en liedrepertoire dat afkomstig is uit de Rooms-Katholieke traditie". Dat laatste gaat pas per 2018 in, omdat dit jaar gekozen is voor de herdenking van 500 jaar Reformatie. Wat blijft is de aansluiting bij het kerkelijk jaar en de afwisselend 4 dan wel 8 pagina's. "Tevens zal bij minstens de helft van de bijlagen naast orgel of piano ook een ander instrument, zangers en/of koor worden ingezet". Dick Sanderman, Dick Troost en Wouter van Belle besloten overigens hun lidmaatschap van de muziekcommissie te beëindigen.

(RH, bron: Muziek & Liturgie, jrg.86, nr.1)

Aanstelling stadsorganist Mark Heerink is verlengd

Op 1 januari 2016 werd Mark Heerink stadsorganist van Hoorn, een nieuwe functie sinds eeuwen! Zowel de stadsorganist als de gemeente Hoorn zijn zeer tevreden over het afgelopen jaar. Wethouder Judith de Jong: "Wij zijn enthousiast over de manier waarop Mark invulling heeft gegeven aan zijn stadsorganistschap en wij gaan graag nog minstens drie jaar met hem verder". Ook Mark wil graag doorgaan als stadsorganist: "Ik ben erg blij met de betrokkenheid van de gemeente Hoorn bij de orgelcultuur".

(RH; bron: Westfriesland op Zondag, 11-12-2016)

Jos van Veldhoven stopt bij Bachvereniging

Na bijna vijftig jaar het gezicht te zijn geweest van de Nederlandse Bachvereniging stopt de artistiek leider Jos van Veldhoven er mee. In 2018 neemt hij afscheid van het gezelschap, dat onder zijn leiding een internationale status kreeg en inmiddels behoort tot de topensembles van de historische uitvoeringspraktijk. Hij maakt hiermee ruimte voor een 'ander gezicht', dat zich kan richten op het 100-jarig bestaan in 2021-2022.

(RH; bron: ZingMagazine, nr.72, jan./febr. 2017)

NKF nieuwe stijl gaat van start

Het Nederlands Koorfestival heeft niet alleen een nieuw logo, maar ook een nieuwe voorzitter: Roy Voogd. Er zijn ook veranderingen doorgevoerd. Zo worden de traditionele voorrondes vervangen door Provinciale NKF Competities. De winnende koren gaan door naar de landelijke Finale, waar ook plek is voor twee koren, die een 'Golden Ticket' verkrijgen. De

provinciale kampioenschappen zijn van september 2017 tot april 2018. De finale is eind mei/begin juni 2018. Voor meer info: www.nkf.nl
(RH; bron: ZingMagazine, nr.73, maart/april 2017)

70-jarig zangjubileum

Op 18 december 2016 kreeg de 88-jarige Cees Visser in de r.-k. kerk te Enkhuizen de medaille en oorkonde van de NSGV voor trouwe koorzang. Hij begon zijn zangcarrière op de Sint-Jozefschool in Medemblik bij frater Bernulluf. Hij zong daar in het knapenkoor van de Martinusparochie. De laatste (bijna) veertig jaar maakte hij vol bij het St. Caeciliakoor in Enkhuizen. Na zo'n zeventig jaar laat de gezondheid het echter afweten. Toch een mooi jubileum en bij deze gefeliciteerd!
(RH; bron: Noordhollands Dagblad, 17-12-'16)

Daniel Reuss onderscheiden

Cappella Amsterdam vierde onlangs een dubbelfeestje. Niet alleen presenteerde het kamerkoor haar nieuwe cd met het koorwerk 'Kanon Pokajänen' van Arvo Pärt, na afloop werd dirigent Daniel Reuss ook nog onderscheiden tot Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw wegens zijn "bijzondere verdiensten van zeer exceptionele aard voor de samenleving". (RH; bron: ZingMagazine, nr.72, jan./febr. 2017)

BALK en BOOG fuseren

Per 1 januari 2017 zijn de korenbonden BOOG (voor muziektheaterkoren) en BALK (voor lichte muziek zingende koren) samen. De nieuwe organisatie zal de naam BALK dragen. Men hoopt zich zo nog beter te kunnen richten op de service voor haar leden door middel van cursussen, opleidingen, Buma/Stemra-afdrachten, concerten en festivals.
(RH; bron: ZingMagazine, nr.72, jan./febr. 2017)

Koorpartijen.nl

Mogelijk kent u het nog niet, maar voor het instuderen voor koorpartijen is bovenstaande website een absolute aanrader. Kijk er eens op en verbaas u over de hoeveelheid! (RH)

Jongeren zoeken geen flitsende worship, maar een warm bad

De kerk leuker maken met hippe aanbiddingsdiensten om jongeren vast te houden stoot ze juist af! Tot deze verrassende conclusie komt een onderzoek onder ruim dertienhonderd kerkgangers in de leeftijd 15-29 jaar in 250 gemeenten in de VS. De onderzoekers zien dat de huidige generatie niet geïnteresseerd is in wat kerkleiders 'cool' vinden. "Jongeren van nu willen graag warmte ervaren in hun kerk. Kerken die open, accepterend,

saamhorig, gastvrij, zorgzaam en authentiek zijn". Veel van de jongeren vergeleken de ideale kerk met een gezin of familie.
(RH; bron: *Visie*, nr.39, 24-30 sept. 2016)

Maria Passie

De VNB-dag van zaterdag 7 januari 2017 werd afgesloten met muziek. Zo gaf André Bijleveld, bekend van het EO-korenprogramma 'Korenslag', met hulp van drie solisten een zangworkshop aan de deelnemers. Met zo'n 350 mensen werd het lied 'Misericordia' driestemmig gezongen. Daarna kregen de VNB'ers een voorproefje van de "Maria Passie", een project van de stichting Aquero, opgezet door vrijwilligers van VNB. Zij toeren in 2017 door Nederland met een musical waarin hedendaagse (pop)muziek en het verhaal van Maria worden samengebracht. Voor meer info: www.aquero.nl
(RH; bron: *Katholiek Nieuwsblad*, nr.2, 13-1-2017)

De Passie-barometer

Voor de vierde keer op rij heeft het tijdschrift ZingMagazine de Passie-barometer opgesteld. Voor 2017 staan er 252 passies op de teller (waarvan 5 in Vlaanderen): 174 Matthäus-, 74 Johannes- en 4 Markuspassies van Bach. Dat totaal is weer meer dan voorgaande jaren. Groeien deze uitvoeringen in populariteit? Maken gezelschappen zich beter vindbaar? Mogelijk een combinatie hiervan.
(RH; bron: *ZingMagazine*, nr.73, maart/april 2017)

Franstalig Evangeliarium met nieuwe liturgische vertaling

Medio november 2016 is in Frankrijk een nieuw evangeliarium verschenen op basis van de Franstalige liturgische Bijbelvertaling die in 2013 werd gepubliceerd en die vanaf de eerste zondag van de advent van 2014 officieel van kracht werd in de liturgie.

De uitgave van het evangeliarium is tot stand gekomen door een samenwerking van de bisschoppelijke commissie voor de vertaling van liturgische teksten in het Frans met uitgeverij Mame.

In Nederland kreeg de NRL de opdracht van de Nederlandse bisschoppen-conferentie om een liturgische Bijbelvertaling te maken en een evangeliarium met de nieuwe vertaling uit te geven. Sindsdien wordt aan deze liturgische Bijbelvertaling gewerkt. (bron: *NRL-nieuwsbrief* 2-1-2017).

Nieuwe Duitse Bijbelvertaling verschenen

Begin december 2016 is in de Duitstalige landen van Europa de herziene vertaling van de bijbel (de zogenaamde 'Einheitsübersetzung') verschenen; deze vertaling vormt de basis voor de uitgave van herziene lectionaria voor gebruik in de liturgie. De publicatie van deze Duitstalige lectionaria zal vermoedelijk echter pas gerealiseerd worden in het jaar 2018.

(bron: NRL-nieuwsbrief 2-1-2017).

Petitie levert resultaat op

De petitie 'Behoud bewezen kwaliteit in de podiumkunsten' is eind vorig jaar door 11.742 mensen ondertekend en deze handtekeningen zijn op 15 november aan de cultuurwoordvoerders van de politieke partijen aangeboden. En mét resultaat: Op 22 november hebben D66 en de SP in een Kamerdebat over de cultuurbegroting gepleit voor een structurele toevoeging van €10 miljoen aan deze begroting. Omdat de beoogde dekking niet haalbaar bleek, is in de weken erop naarstig gezocht naar een alternatief. Uiteindelijk heeft een Kamermeerderheid op 8 december gestemd voor een amendement van de PvdA gesteund door D66, SP, Groen Links, CDA en CU, waarin voor 2017 dekking is geregeld voor de podiumkunstoproductanten die dreigden hun subsidie te verliezen, ondanks een positieve beoordeling door de commissies van het Fonds Podiumkunsten. Dit betekent dat gezelschappen en productiehuisen als Orkater, Korzo, Matzer, Suburbia, Maas theater en dans, Dood Paard, Aya, Theater Gnaffel en muziekensembles zoals het Jazz Orchestra of the Concertgebouw, in elk geval komend jaar hun activiteiten kunnen voortzetten. *(RH, bron: persbericht stichting petitie.nl, 20-12-2016)*

Zang tijdens de liturgie

Tijdens de conferentie 'Sacra Liturgia' in juli 2016 in Londen sprak ook Prof. Jennifer Donelson. Zij kwam op voor de zang als integraal onderdeel van de liturgie, zoals SC het ook het gezien heeft (nr.112). In de praktijk wordt datgene gezongen wat de dirigent kiest, maar niet de liturgische teksten zelf. Ze sprak van een 'crisis in muzikale integriteit'. Het lijkt wel op bij plechtige Missen een soort civiele plechtigheid wordt nagestreefd in plaats van eredienst. Hiermee blijft het offer van de liturgie onder de maat. Ja, want zang kan in de geest van de Griekse kerkvaders gezien worden als een 'rationeel offer'. Het minimalisme qua zang dat we in de huidige praktijk aantreffen, tast volgens Donelson niet alleen de priester aan, maar ook de zielzorg. Ofschoon de oorsprong van het niet-zingen misschien verklaard wordt door de stille Mis die iedere priester vroeger elke dag opdroeg, ging de spreekster niet zover om stille liturgie af te willen schaffen (stilte is een 'mystical voice'), maar om liturgie oftewel helemaal te zingen of helemaal stil te vieren. Nu is er een willekeurige mengvorm (we zingen wat we willen) waar we niet trots op hoeven te zijn als Westerse Kerk", aldus een verslag van drs H.C.W. Schilder, pr. in het Bulletin van de Vereniging voor Latijnse Liturgie, jrg.48, nr.123, dec. 2016. *(RH)*

Congregatie voor de Eredienst: nieuwe, eigen website

De Congregatie voor de Goddelijke Eredienst en de Regeling van de Sacramenten heeft sinds half januari 2017 een nieuwe, eigen website online gezet. Tot nu toe werden mededelingen van deze Congregatie via internet alleen bekend gemaakt door middel van de algemene website van het Vaticaan.

De nieuwe website www.cultodivino.va is nog grotendeels in opbouw. Het tijdschrift *Notitiae* is nu digitaal te raadplegen vanaf 2003 tot 2016. In de komende tijd wordt de website aanzienlijk uitgebreid.

(RH; bron: NRL-nieuwsbrief 23-01-2017)

Kardinaal Burke verdedigt 'oude Mis'

Nadat paus Franciscus in een interview de 'buitengewone vorm' van de Mis ('de Tridentijnse Mis') een uitzondering had genoemd verdedigde kardinaal Raymond Burke deze als gelijkwaardig. Het is geen uitzondering, want "het is de Mis van alle tijden en die kan daarom niet terzijde worden geschoven". Hij verwijst verder naar het motu proprio van Benedictus XVI Summorum Pontificum (2007), waarmee deze Mis ondubbelzinnig als gelijkwaardig wordt genoemd. *(RH; bron: Katholiek Nieuwsblad, nr.49, 9-12-2016)*

Nederland is gek op kerstmuziek

Als Sinterklaas achter de rug is betekent dit, dat Nederland weer warm loopt voor kerst. Uit recent onderzoek onder ruim 1000 Nederlanders van 16 jaar en ouder blijkt dat 66% kerstmuziek in de winkels 'leuk' tot 'heel leuk' vindt tegenover slechts 10% die er niets van moet hebben.

De meningen zijn wat meer verdeeld over onze favoriete kerstliedjes, zo blijkt uit het onderzoek dat in opdracht van kennisplatform Muziek Werkt werd uitgevoerd. 'All I want for Christmas' van Mariah Carey (25%) horen we het liefst, gevolgd door 'Last Christmas' van Wham (18%) en 'Driving Home for Christmas' van Chris Rea (12%). Mariah Carey's kersthit scoort met 20% opvallend genoeg óók hoog bij liedjes die mensen de komende weken absoluut níet willen horen. Maar met stip op 1 voor de grootste ergernis staat het liedje 'O, denneboom' met 36% van de stemmen.

Voor winkels zélf is kerstmuziek heel belangrijk, zo concludeert onderzoeksbureau Ruigrok/Netpanel dat voor Muziek Werkt het onderzoek uitvoerde: 42% van de ondervraagden krijgt zin om een aankoop te doen als er kerstmuziek in een winkel wordt gedraaid. Het kennisplatform Muziek Werkt benadrukt de toegevoegde waarde van muziek voor ondernemers en is een initiatief van Sena en Buma/Stemra.

Op www.muziekwerkt.nl vinden ondernemers belangrijke informatie over de toepassing van muziek in hun onderneming. De site biedt onder meer nieuws, relevante onderzoeksresultaten per branche en ervaringen van collega-ondernemers. (bron: persbericht buma/stemra, 6-12-2016)

De site biedt helaas geen onderzoeksresultaten met betrekking tot kerstrepertoire en kerkbezoek. Zou dat nog het onderzoeken waard zijn?
(RH)

Stille Nacht-postzegel

De tekst van het bekende kerstlied "Stille Nacht" stamt uit 1816, dus tweehonderd jaar geleden. Reden voor Oostenrijk om het sinds 2011 tot het immateriële Werelderfgoed van de Unesco behorende lied te eren met een postzegel van 68c. De tekst is geschreven door hulppastoor Joseph Mohr, die in 1818, toen het orgel dienst weigerde, de onderwijzer Franz Xaver Gruber verzocht om het op muziek te zetten, zodat het met gitaarbegeleiding gezongen kon worden in Oberndorf. In genoemde plaats is overigens ook de Stille-Nacht-Kapelle en ernaast gelegen Stille-Nacht-Museum. In de loop van de tijd is het lied in meer dan 300 talen vertaald.
(RH; bron: Noordhollands Dagblad, 24-12-2016)

Organist Huub ten Hacken overleden

Op 26 juli 2016 is Huub ten Hacken, oud-organist van de Kathedrale Basiliek van Sint Jan te 's-Hertogenbosch op 86-jarige leeftijd overleden. Hij studeerde van 1949-1953 schoolmuziek en koördirectie aan het Rotterdams Conservatorium en vervolgens van 1954-1959 kerkmuziek, orgel, klavecimbel en muziektheorie aan het Brabants Conservatorium te Tilburg. Op 1 mei 1964 werd hij benoemd tot organist van de Sint Jan (als opvolger van Piet Hörmann). Tijdens zijn organistschap maakte hij in 1984 de ingrijpende restauratie/reconstructie mee van het grote orgel door Flentrop Orgelbouw. In 1991 nam hij afscheid als kathedraalorganist.
(RH; bron: De Orgelvriend, september 2016)

Museum Speelklok verwerft topstuk

Het Utrechts Museum Speelklok heeft op een veiling in Parijs een speelklok van klokkenmaker Charles Clay aangekocht. Het topstuk met composities van Händel ging van de hand voor 720.000 euro. De Clay-klok keert nu weer terug naar Nederland waar hij al in 1766 tot de collectie van de bekende kunstverzamelaar Gerrit Braamcamp behoorde. De gigantische klok van 2,5 meter hoog is de enige complete monumentale orgelklok van dit formaat. De 'Nachtwacht' onder de speelklokken is op 13 oktober 2016 aan het publiek gepresenteerd.
(RH; bron: Noordhollands Dagblad, 26-9-2016)

Grootste kerkklok

Eind september 2016 was hij nog in de maak: De 'Vox Patris', de stem des vaders. Het moet de grootste kerkklok ter wereld zijn met een gewicht van vijftig ton. Specialisten van Jan Felczynski vervaardigen in de buurt van

Krakau (Polen) de klok, die uiteindelijk komt te hangen in de basiliek van Triniteit in Brazilië. (RH; bron: Noordhollands Dagblad, 16-9-2016)

Aanmelding Oranje Fonds Collecte van start

Alle verenigingen en stichtingen van Nederland kunnen zich vanaf vandaag weer aanmelden voor de Oranje Fonds Collecte. Deze wordt dit jaar in de week van 6 t/m 10 juni gehouden. Het is de derde keer dat het Oranje Fonds deze collecte landelijk organiseert. En elk jaar groeit het aantal deelnemers en daardoor ook de opbrengst. 100 procent van de opbrengst gaat naar initiatieven die Nederland mooier en socialer maken. Aanmelden kan via www.oranjefonds.nl/collecte.

De collecteweek levert de deelnemende lokale initiatieven niet alleen geld, maar ook extra aandacht op. Het geeft deelnemende organisaties de mogelijkheid te laten zien hoe belangrijk zij zijn voor velen. Denk aan het buurthuis waar mensen die in een sociaal isolement zitten altijd terecht kunnen, de sportclub waar men elkaar iedere week treft en het zorgcentrum waar mensen met een beperking een dagbesteding vinden. Deelnemende organisaties mogen de helft van de opbrengst houden en besteden aan hun doelstelling. De andere helft gaat naar sociale initiatieven in de provincie waar gecollecteerd is. Alle kosten van de collecte (organisatie, materiaal, geldverkeer) zijn voor rekening van het Oranje Fonds. De afdracht van de volle collectebussen wordt in de meeste plaatsen verzorgd door de RegioBank. Als partner van de collecte doen zij dit kosteloos. Hierdoor wordt elke euro uit de collectebussen besteed aan sociale initiatieven. Dat maakt de Oranje Fonds Collecte uniek.

Alle stichtingen en verenigingen die zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, een eigen bankrekening hebben en de opbrengst besteden in Nederland kunnen deelnemen aan de collecte. In 2016 is in 1.099 collectegebieden gecollecteerd met een totaalopbrengst van 585.412,55 euro. Het meeste geld werd opgehaald door Stichting tot Behoud van De Korenmolen De Zwaluw uit Hasselt (OV). De collectanten wisten maar liefst 2.874,57 euro in te zamelen.

Het Oranje Fonds steunt sociale initiatieven in Nederland en het Caribische deel van het Koninkrijk. Jaarlijks steunt het met zo'n 30 miljoen euro duizenden initiatieven die ervoor zorgen dat mensen elkaar ontmoeten, minder eenzaam zijn, begrip krijgen voor elkaar en zich inzetten voor een ander. Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima zijn sinds de oprichting het beschermgepaar van het Oranje Fonds.

Prins Bernhard Cultuurfonds - Anjeractie

Elk jaar komen er bij het Cultuurfonds 7000 aanvragen binnen, waarvan ongeveer de helft wordt gehonoreerd. En dan hebben we het over 30 miljoen euro. Elke vereniging of stichting kan een aanvraag indienen, maar

het moet altijd gaan om een inhoudelijk en kwalitatief bijzonder project dat bijzondere kosten met zich meebrengt. Het is niet bedoeld om gaten in de verenigingsbegroting te dichten en subsidies zijn altijd deels en nooit volledig.

En dan is er nog de Anjeractie. Dat kan met de 'gewone' collectebus van 14 t/m 20 mei 2017, maar tegenwoordig kun je ook een eigen crowdfundingplatform op anjeractie.nl aanmaken met je eigen profiel. En dan aan de slag met sociale media, e-mail, WhatsApp e.d. Voor meer info: www.cultuurcollecte.nl of www.anjeractie.nl (RH; bron: ZingMagazine, nr.73, maart/april 2017)

Handschriften orgelwerken Jehan Alain – online

In samenwerking met de familie Alain stelt de Association Jehan Alain autografen van Jehan Alain beschikbaar op haar website. Vanaf heden staan handschriften van Alains orgelwerken online. Het betreft voornamelijk de autografen die in het bezit zijn van de erven Alain (c.q. Lise, Agnès en Denis Alain). Op de website wordt de hoop uitgesproken dat in de toekomst ook handschriften die in het bezit van anderen zijn (zoals die van de 'Trois Danses'), op de site geplaatst kunnen worden. De werken zijn te raadplegen via de drietalige website van de Association, rubriek 'Manuscripts' [Handschriften |

Manuscripts]. Men heeft toegang tot de documenten tegen betaling van 10 euro, die via het PayPal-systeem (creditkaart) betaald moet worden. Gebruikers hebben daarmee een jaar lang toegang en krijgen daartoe per e-mail een strikt persoonsgebonden wachtwoord. (RH; bron: KVOK-NotaBene, 2017-02)

Website Association Jehan Alain: <http://www.jehanalain.ch/FR/index.php>

Paus pleit voor kwaliteitsverbetering van de liturgische muziek

Paus Franciscus heeft aangemoedigd tot een vernieuwing van de sacrale muziek en het koesteren van het rijke erfgoed van de gewijde muziek. Sacrale muziek moet gelovigen aanzetten tot een volledige deelname aan het mysterie van de liturgie.

Paus Franciscus pleit voor de vernieuwing van de sacrale muziek om op die manier weerwerk te bieden aan de middelmatigheid, kunstmatigheid en banaliteit die na het Tweede Vaticaans Concilie in de liturgische muziek is geslopen. Aanleiding was een internationale conferentie van de Pauselijke Raad voor Cultuur over gewijde muziek naar aanleiding van de 50ste verjaardag van het conciliedocument *Musicam sacram*, over de muziek in

de heilige liturgie. De paus erkende dat de moderniteit en de invoering van de volkstaal heel wat moeilijkheden hebben veroorzaakt in de liturgie, vaak ten koste van de schoonheid en intensiteit van de liturgische viering.

De Kerk heeft een dubbele taak: zij moet het rijke erfgoed van de gewijde muziek uit het verleden bevorderen en tegelijk ook de sacrale muziek laten doordringen van de huidige artistieke talen en zo aansporen tot een volledige deelname aan het mysterie dat wordt gevierd. Sacrale muziek moet het woord van God belichamen en het hart van onze tijdgenoten doen trillen.

Franciscus spoorde componisten, dirigenten, muzikanten, koorzangers en liturgische animatoren aan om bij te dragen tot de vernieuwing van de gewijde muziek en de liturgische gezangen om op die manier de kwaliteit van de sacrale muziek te verbeteren. Dat vereist ook de bevordering van de muziekopvoeding en een dialoog met de huidige muzikale stromingen.

(bron: I.Media/Radio Vaticana (Duitstalig); kerknet.be; gepubliceerd op maandag 6 maart 2017)

Nieuwe uitgaven

Nieuwe uitgave Donemus van *Fête – Dieu* van Hendrik Andriessen.

Bij Donemus is een fraaie nieuwe uitgave verschenen van een van de meest belangrijke orgelwerken van Hendrik Andriessen: het in 1918 geschreven *Fête – Dieu*. De titel van deze compositie verwijst naar het rooms - katholieke hoogfeest Sacramentsdag, waarbij men viert dat Jezus Christus Zichzelf onder de gedaante van brood en wijn blijvend aan de mensen heeft willen geven.

In 1918 was de Eerste Wereldoorlog nog in volle gang. De Franse kathedralen verkeerden in gevaar, iets wat Andriessen noopte om, in de periode rond het feest van Sacramentsdag, een geladen en dramatisch – smekende compositie te schrijven waarin hij de tegenstelling tussen het oorlogsgeweld en het feest van Sacramentsdag tot uitdrukking wilde brengen.

Fête-Dieu

per organo

Hendrik Andriessen

[Adagio] Maestoso

Tutti

con tutta forza

Er zijn drie manuscripten van *Fête - Dieu*: een uit 1918, dat bij een brand verloren is gegaan, maar via een door Jan Vollaerts SJ handgeschreven kopie bewaard is gebleven, een omgewerkte versie uit 1923 en de definitieve gepubliceerde versie uit 1972. Die laatste versie is tot nu toe gebruikt om het werk te spelen. Er komen echter zoveel drukfouten en slordigheden in voor dat de noodzaak steeds duidelijker werd om een nieuwe editie met correcties uit te brengen. Lourens Stuifbergen, oud – student van Albert de Klerk, heeft zich uitgebreid verdiept in de drie bovengenoemde versies. Met behulp van Caecilia Andriessen, dochter van de componist, heeft hij fouten verbeterd, fraseringen en articulaties bijgesteld en aangevuld en suggesties voor de uitvoering gegeven. In een voorwoord heeft hij dit alles duidelijk uiteengezet.

De lay – out van de nieuwe uitgave is zonder meer prachtig, het is een feest om alleen al daarom de partituur voor je neus te hebben. Hopelijk betekent het uitkomen van deze editie een extra stimulans voor organisten om Andriessens bijzondere compositie te gaan spelen, of, als zij dat al doen, zich er opnieuw in te verdiepen. (*Gemma Coebergh*)

* Hendrik Andriessen - *Fête-Dieu*, uitg. Donemus, bestelnr. 03755, 16 blz. Leverbaar in de formaten B4 (€ 24,99), A4 (€ 21,37) en als download (€ 14,27).

Nieuw Onze Vader van Pieters

Sinds advent 2016 bidden de Nederlanders en Vlamingen hetzelfde Onze Vader in de liturgie. Het zal u niet ontgaan zijn. Een nieuwe toonzetting is van de hand van Peter Pieters, docent orgel aan het Lemmensinstituut in Leuven en organist-titularis van de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen. De partituur is gratis verkrijgbaar op www.kerknet.be. (RH; bron: *ZingMagazine*, nr.73, maart/april 2017)

Gratis mannenkoormuziek

De componist en arrangeur Harry Koning besloot vorig jaar zijn bladmuziek gratis ter beschikking te stellen. Het heeft geen zin om het illegaal kopiëren tegen te gaan, dus hij keert het om! Iedereen mag dus onbeperkt de nieuwe

mannenkoormuziek voor eigen gebruik kopiëren, zoveel en zo vaak als je maar wilt. Je gaat naar de site, kiest je bladmuziek. Via een link in je mailbox kun je de muziek downloaden. Wanneer je de muziek gaat uitvoeren kun je dit op de site registreren en aangeven of de uitvoering je iets waard is geweest. Je ontvangt dan een factuur over het bedrag dat je zelf heb aangegeven! Voor meer info: www.gratismannenkoormuziek.nl of info@gratismannenkoormuziek.nl (RH; bron: *ZingMagazine*, nr.72, jan./febr. 2017)

Duitse arrangementen

Op de Duitse site www.arrangement-verlag.de vind je een ruime keuze aan bladmuziek voor koor in diverse stijlen (rock, pop, schlager, klassieke muziek). Voor prijzen als partituur 7,50 euro en koorpartijen vanaf 20 stuks 2,50 euro kun je nauwelijks zelf aan de slag. (RH; bron: *ZingMagazine*, nr.73, maart/april 2017)

Gratis bladmuziek Huismuziek

Huismuziek stuurt geïnteresseerden maandelijks een informatieve nieuwsbrief. Soms kun je gratis bladmuziek downloaden, zoals bij de januari-nieuwsbrief: het Jiddische lied "Zayt Gezunterheyt" van Bart Berman voor driestemmig vrouwenkoor. Ga naar: www.huismuziek.nl, klik achtereenvolgens op nieuws, e-news en e-news januari 2017. (RH; bron: *ZingMagazine*, nr.73, maart/april 2017)

nieuwliedboek.info

Sinds 1 januari 2017 is een nieuwe website online:

www.nieuwliedboek.info. De website is helemaal gewijd aan het nieuwe "Liedboek - zingen en bidden in huis en kerk", met nadruk op de muzikale aspecten daarvan. De website is gemaakt en wordt onderhouden door componist en kerkmusicus Dirk Zwart, die indertijd als lid van de redactionele werkgroep 'nieuwe liederen' betrokken was bij de totstandkoming van het nieuwe liedboek. De website bevat commentaar, suggesties, verwijzingen, liedzettingen, te bestellen muziek en gratis downloads bij de liederen uit het nieuwe liedboek, voor organisten/pianisten, koordirigenten en andere belangstellenden. De website zal in de komende jaren gestaag uitgebreid worden, maar reeds nu is veel informatie te vinden.

Behalve www.nieuwliedboek.info maakte en beheert Dirk Zwart ook de website van de Stichting Nieuwe Kerkmuziek, www.kerkmuziek.nu, waar informatie te vinden is over Nederlandstalige kerkmuziek in het algemeen. Nadere informatie via [dirkzwart](http://www.dirkzwart.com): www.dirkzwart.com, of email: dirkzwart@jak.nl (RH; *persbericht 2-1-2017*)

Muziekschatten

Onder deze titel heeft al eerder wat in ons KDOV-blad gestaan. Het gaat om de schat aan bladmuziek van het Muziekcentrum van de Omroep. De meest omvangrijke muziekbibliotheek van Europa was, als gevolg van de bezuinigingen, sinds 2013 niet meer toegankelijk. Dankzij de toekenning van een substantieel subsidiebedrag van het Ministerie van OCW kan de Stichting Omroep Muziek, in samenwerking met de gemeente Hilversum en andere partners de muziekbibliotheek medio 2020 ontsloten hebben. Voor meer info: www.mcogebouw.nl. (RH; bron: *ZingMagazine*, nr.73, maart/april 2017)

Orgeltechniek in 60 oefeningen

Deze tweedelige editie is volgens de uitgever Bärenreiter het eerste werk, dat orgeltechniek systematisch onderverdeeld in 60 oefeneenheden. Het voorziet in een overzicht van alle relevante onderwerpen die te maken hebben met het spelen op manueel en pedaal, gebaseerd op voorlopers door Marcel Dupré, Fernando Germani, Charles-Louis Hanon en Johannes Brahms, aangevuld met extra oefeningen. Ideaal dus voor (semi-)professionele organisten en studenten aan het conservatorium. De auteur, Peter Wagner, geboren in 1967, studeerde Katholieke Kerkmuziek, orgel improvisatie, concertorgel

en muziektheorie in Keulen, Würzburg en Salzburg. Sinds 2004 is het kathedraalorganist en koordirigent in Minden in het aartsbisdom Paderborn. (RH)

* Peter Wagner, *Compendium of Organ Performance Technique*, Bärenreiter-Verlag 2016. 2 delen. BA 11238. € 69,00, vanaf 4 Juli € 84.00.

Afsluiting Dubois Editie

Deel 6 van de 'Complete Dubois Edition' omvat 42 makkelijk tot relatief moeilijke stukken zonder pedaal voor orgel of harmonium in iedere toonsoort. Met deze uitgave is het complete orgelwerk van Théodore Dubois (1837-1924) beschikbaar. Met haar uiteenlopende lengte en karakter zijn deze stukken breed 'inzetbaar' in zowel de liturgie als daarbuiten. Dubois wordt wel gezien als "meester van de melodie", wat een aantal stukken ook geschikt maakt voor piano-uitvoeringen.

Ook de eerder verschenen delen zijn nog verkrijgbaar:

Volume I: Early Works and works with little or facultative pedal use. BA 8468. € 50.00.

Volume II: Organist at the Church „La Madeleine” Douze Pièces pour Orgue ou Piano-Pédalier (1886). BA 8469. € 50.00.

Volume III: Trois Pièces pour Grand Orgue (1890). Messe de Mariage; Cinq Pièces pour Orgue (1891). BA 8470. € 39.95.

Volume IV: Organist at the Church La Madeleine. Douze Pièces Nouvelles pour orgue (1893); Ascendit Deus. Offertoire pour la fête de

l'Ascension. BA 8471. € 50.00.

Volume V: His last Organ Works: Dix Pièces (Nouvelles) 1921. Fantasietta avec Variations (1922). BA 9208. € 48.50.

* Théodore Dubois, *Complete Organ Works*, Volume VI: 42 Pieces for Organ without pedal (1925). Bärenreiter Urtext. Edited by Helga Schauerte-Maubouet. Bärenreiter-Verlag 2016. BA 9209. Bij aankoop van alle zes delen (BA 9220) is de prijs € 220,-. (RH)

Orgelwerken van Bach

De uitgever Bärenreiter is bezig met een revisie van haar eerdere uitgaven van Bach. Alle delen worden in overeenstemming gebracht met de meest recente onderzoeksresultaten. Zo ook deel 6 van de "New Bach Edition" op basis van Dietrich Kilian in 1964. Met het ontdekken van nieuwe bronnen en de herevaluatie van bestaande handgeschreven kopieën zijn er wijzigingen opgetreden in de inhoud van dit

deel. In de nieuwe compilatie staan nu ook Fantasia in c (BWV 1121), de Fantasie in G (BWV 571), de Fuga in G (BWV 577) en de C-majeur-versie van de Toccata in E (BWV 566). Echter, de Prelude in G (BWV 568) als ook de alternatieve versies van de Fuga in c (BWV 574a) en de Prelude in A (BWV 536a) zijn verwijderd "als vermoedelijk onecht". Naast deze nieuwe compilatie en correcties in de muziek bevat dit deel een gedetailleerd voorwoord door Peter Wollny over elke compositie en de achterliggende bronnen.

Het geheel is uiteraard in samenwerking met het Bach Archive Leipzig en zijn 'Bach digital database' en links naar de belangrijkste bronnen:

<http://links.baerenreiter.com>. (RH)

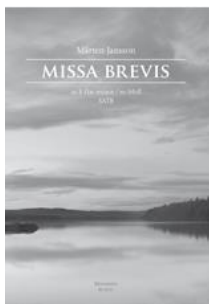
* Johann Sebastian Bach: Organ Works. Volume 6: Preludes, Toccatas, Fantasias and Fugues II. Early Versions and Variants to I (Volume 5) and II (Volume 6). Edited by Dietrich Kilian. Updated Edition by Peter Wollny. Urtext of the New Bach Edition. Bärenreiter-Verlag 2016. BA 5266. € 25.95.

Vergeeten meesterwerk - De Zeven Woorden

Geen nieuwe uitgave, maar een wat oudere cd: 'De zeven woorden van Christus' uit 1736 van Pergolesi. Dit stuk is voor vier solisten en een klein orkest. De Bijbelse zeven spreuken hebben geleid tot zeven cantates, in de vorm van dialogen tussen Christus en de 'anima'. Een prachtig vergeeten meesterwerk, waarin goed te horen is dat Pergolesi op de overgang stond van Barok naar Klassiek. Zangers en instrumentalisten staan onder leiding van René Jacobs, die zich tot een kwaliteitsdirigent heeft ontwikkeld. Misschien een idee voor de komende Goede Week? (RH; bron: *ZingMagazine*, nr.52, sept./okt. 2013).

* Pergolesi, *Septem verba a Christo*, door Akademie für Alte Musik o.l.v. René Jacobs; Harmonia Mundi HMC 902155; www.harmoniamundi.com

Missa Brevis van Marten Jansson

Onlangs verscheen bij Bärenreiter-Verlag de 'Missa Brevis in es-klein' van de Zweedse componist Marten Jansson. De mis (dus zonder Credo) is voor gemengd koor (SATB) a capella. De meeste koren kunnen deze Mis, gezien de harmonische wendingen en eenvoudige melodieën (verwant aan volksmuziek) wel aan. De mis is geschikt voor in de eredienst, maar ook voor concertante uitvoering. De tekst is in het Latijn.

* Marten Jansson, *Missa Brevis E-flat minor*, BA 8521, € 4,95; www.baerenreiter.com.

Vierne's complete orgelwerken

Onlangs verscheen het tiende en laatste deel in de serie orgelwerken van Louis Vierne (1870-1937). Hij bracht de symfonische Franse orgelmuziek tot een stilistische climax. En behalve productief componist wordt hij wereldwijd ook gezien als groot improvisator, naast zijn werk aan de Notre Dame in Parijs. Als een van de eerste organisten werd in 1928 orgelmuziek opgenomen (Bach en improvisaties). Die improvisatie is later door zijn leerling Duruflé 'op papier' gezet. Ook andere improvisaties zijn later genoteerd. Tevens vinden we in dit tiende deel Vierne's transcripties van

werken van Joh. Seb. Bach, César Franck en Sergei Rachmaninov.

* Louis Vierne: *Complete Organ Works. Vol. X: Improvisations (1928) and Transcriptions (1894/1901/1932)*. Bärenreiter Urtext. Edited by Helga Schauerte-Maubouet. BA 9238. Bärenreiter-Verlag 2017. € 28.95.

(advertentie)

Dominicanenklooster Zwolle zoekt

Organist (m/v)

Het Dominicanenklooster in Zwolle wil een plaats zijn om, in een open ontmoeting met elkaar én met de dominicaanse traditie, het leven en samenleven te verdiepen, te vernieuwen en te vieren.

In het klooster woont een leefgemeenschap van dominicanen en dominicaanse leken, er worden vieringen gehouden, er is een cursuscentrum met een keur aan levensbeschouwelijke activiteiten, en er worden zalen en kantoorruimtes verhuurd.

De Dominicanenkerk is onderdeel van het Dominicanenklooster. De kerk is een rectoraatskerk, d.w.z. een open kloosterkerk met de rechten van een RK-parochie. Het rectoraat is een actieve geloofsgemeenschap van 3000 leden. Elk weekend zijn er twee vieringen waar in totaal zo'n 400 mensen komen.

In verband met het vertrek van onze vaste organist is er een vacature per 1 september 2017.

De functie

Als organist begeleidt u de weekendvieringen, evt. in afwisseling met een nieuwe collega. De vieringen zijn op zaterdag van 18.30-19.30 uur en op zondag van 10.00-11.00 uur.

Wat wij vragen

- U bent een ervaren kerkorganist.
- U bent vakkundig en ervaren, u kunt improviseren.
- U heeft gevoel voor muzikale ondersteuning van onze katholieke liturgie.
- U hebt affiniteit met de piano.
- U wilt dienstbaar zijn aan de liturgie.
- U kunt goed samenwerken.

Voorspelen maakt deel uit van de sollicitatieprocedure.

Wat wij bieden

Wij bieden u een inspirerende werkomgeving in een betrokken en levendige geloofsgemeenschap.

U werkt samen met twee dirigenten van twee koren.

U speelt op het prachtige Adema-orgel.

Het salaris is afhankelijk van opleiding en ervaring.

Vrije dagen zijn in overleg mogelijk.

Reageren?

Wilt u meer weten over deze vacature, dan kunt u informatie inwinnen bij dirigent Erik Korterink, 06-11122386 of dirigent René van Breukelen, 06-53144543.

U kunt uw sollicitatie met CV en persoonlijke motivatie voor maandag 1 mei 2017 richten aan Dominicanenklooster Zwolle, t.a.v. de parochiesecretaris mw. drs. T.A. Wubs (trienekewubs@kloosterzwolle.nl).

Roland lanceert bladmuziekpromotie voor LX-, HP- & GP-piano's

Roland is gestart met een nieuwe campagne in samenwerking met Sheet Music Direct, 's werelds grootste handelaar in digitale bladmuziek. Wie in de periode van 1 februari tot en met 31 juli 2017 een Roland premium upright piano (LX-17/LX-7/HP605/HP603/HP504/GP607) aankoopt, ontvangt een gratis abonnement van drie maanden op Sheet Music Direct PASS, een abonnementsdienst voor digitale bladmuziek die leden onbeperkte online toegang geeft (via computer, tablet en smartphone) tot meer dan 50.000 digitale partituren, plus 50% korting op alle downloadbare / printbare bladmuziek.

Onder beheer van Hal Leonard en Music Sales brengt Sheet Music Direct PASS de beste muziek ter wereld binnen handbereik van muzikanten. Via een computer, smartphone of tablet kunnen ze duizenden interactieve partituren bekijken van Adele en Coldplay tot Mozart en Beethoven. In die digitale partituren kan je met één druk op een knop de bladzijden omdraaien, het tempo wijzigen of de song transponeren. Leden die liever gedrukte partituren hebben of hun partituren ook offline willen bekijken, kunnen downloadbare / printbare bladmuziek aankopen met 50% korting (\$1.99 of minder per song).

Om het abonnement van drie maanden op PASS te activeren, surft u naar <https://www.roland.com/nl/promos/sheetmusicdirectpass/> en voert u daar het serienummer van de piano en de toegangscode van de PASS-uitnodigingskaart (geleverd door de verkoper) in. Er is geen verplichting en de gebruikers zijn vrij om op gelijk welk moment hun bladmuziekabonnement op te zeggen.

Sheet Music Direct beschikt over een bibliotheek van meer dan 125.000 titels van de grootste uitgevers ter wereld (inclusief Hal Leonard en Music Sales Group). Muzikanten kunnen de onmiddellijk beschikbare bladmuziek van Sheet Music Direct bekijken, aankopen en downloaden in enkele seconden tijd. Aangedreven door de toonaangevende Noteflight Viewer biedt de digitale bladmuziek van Sheet Music Direct een geavanceerde interactiviteit op gelijk welk apparaat, waaronder weergave, temporegeling, transpositie, variabele nootgroottes, en een full screen-modus.

Meer informatie op SheetMusicDirect.us en Roland.com. (RH; bron: persbericht 01-02-2017)

Orgelbouwnieuws

Tilburg: Smits-orgel, Sint Dionysiuskerk 't Goirke

Eind 2015 voltooid Elbertse Orgelmakers de gefaseerde restauratie van het Smits-orgel (1905) van de Tilburgse Sint-Dionysiuskerk. Dit grote twee-klaviërs instrument bleef ongewijzigd bewaard, een unicum voor pneumatische orgels uit het begin van de twintigste eeuw. Een indrukwekkend 'Gesamtkunstwerk' is de door architect F.C. de Beer ontworpen neogotische orgelkas. In 1920 kreeg het orgel een elektrische windmachine; verder is er nooit meer iets aan het instrument gewijzigd. Smits bouwde slechts enkele pneumatische orgels, waarvan dit instrument het grootste is. Smits plaatste de twaalf registers van het hoofdwerk op drie windlades, waar collega's dit vaak op één windlade deden. Hierdoor is de 'aanspraak' veel sneller. In 1992 vond de eerste fase van de restauratie plaats, in 2014/15 de tweede. En op 7 oktober is het instrument opgeleverd. (RH; bron: Gregoriusblad, nr.4, dec. 2016)

Alkmaar: Pels-orgel, Sint-Laurentiuskerk

Na negen maanden restauratie van het Pels-orgel (opus 264) uit 1950 in de Sint-Laurentiuskerk in Alkmaar, zijn deze werkzaamheden afgerond. De restauratie is uitgevoerd door Adema's Kerkorgelbouw met als adviseur Ton van Eck namens de KKOR. In het weekend van 9 tot en met 11 september 2016 is het orgel ingewijd en bespeeld door Una Cinina, muzikaal directeur van de Matthias-Laurentiusparochie, haar collega Nina Borletti en oud-titularis Erik-Jan Eradus. Voor een verslag hiervan zie de blog <https://janzwart.blogspot.nl>. (RH, bron: De Orgelvriend, december 2016)

Elburg: Geen toestemming voor reconstructie koororgel

Het plan tot reconstructie van het middeleeuwse 'zwaluwnestorgel', dat waarschijnlijk tot de beeldenstorm van 1566 in het koor van de Grote Kerk heeft gehangen, is door het College van Kerkrentmeesters en de Algemene Kerkenraad van de Hervormde gemeente Elburg afgewezen. Al vanaf 1985 ontwikkelde Maarten Seijbel plannen hiervoor. De tekeningen waren gereed, orgelmaker stond klaar, financiën grotendeels binnen, maar het lukte ondanks bemiddelingspogingen van onder meer de burgemeester en de Commissie Orgelzaken van de PKN niet om het tij te keren. Erg jammer, zeker in samenhang met het bijna naast de Grote Kerk gelegen Nationaal Orgelmuseum. "De orgelcultuur voor Nederland in 't algemeen en voor Elburg in het bijzonder had bij plaatsing van dit uitzonderlijke instrument een geweldige stimulans kunnen krijgen", aldus Maarten Seijbel. (RH; bron: De Orgelvriend, september 2016)

Schiedam: Maarschalkerweerdorgel

Na een uitgebreide restauratie door Pels & Van Leeuwen werd op 14 mei 2016 het Maarschalkerweerdorgel van 1875 in de voormalige R.-K. Sint Johannes de Doperkerk of Havenkerk te Schiedam aan het publiek voorgesteld. In 'De Orgelvriend' (oktober 2016) is een uitvoerige beschrijving van het orgel opgenomen. Na de Tweede Wereldoorlog breidt Schiedam sterk uit en in 1965 verhuist de Johannes de Doperkerk, inclusief de paters Dominicanen, naar de wijk Nieuwland. In 1967 wordt de oude Havenkerk aan de eredienst onttrokken. (RH)

Open dag Verschuieren Orgelbouw voor Roermonds orgel

In 2016 vierde Verschuieren Orgelbouw haar 125-jarig bestaan. Na 124 jaar Heythuysen waren ze in 2015 verhuisd naar Ittervoort. Op 5 november 2016 concerteerde Daniël Roth op het door Verschuieren gerestaureerde orgel van de Munsterkerk in Roermond. De opbrengst van de deurcollecte kwam ten goede aan de renovatie van het orgel in de kathedraal in Roermond. (RH; bron: De Orgelvriend, oktober 2016)

Faillissement Pels & Van Leeuwen

Op 10 januari 2017 is, op aanvraag van de eigenaar Peter van Rumpt (1948), Kerkorgelbouw Pels en Van Leeuwen failliet verklaard. Een dag voor de faillissementsaanvraag heeft de zoon van de eigenaar een nieuwe BV opgericht: Orgelmakerij Rochus van Rumpt & Zonen. Dit wijst op een beoogde doorstart. Het bedrijf Pels & Van Leeuwen werd in 1903 opgericht door Bernard Pels (1870–1933), die voorheen werkzaam was bij orgelmaker Ypma te Alkmaar. Zijn zoon Anton (1895–1960) en kleinzoon Bernard (1921–1996) zetten het bedrijf voort. Rochus van Rumpt (1919–1996), die sinds 1952 het bedrijf vertegenwoordigde in Zuid-Nederland en België, werd in 1962 mede-eigenaar. In 1965 werd het orgelbouwbedrijf Pels overgenomen door orgelmakerij Van Leeuwen uit Leiderdorp en in Alkmaar voortgezet onder de naam Pels & Van Leeuwen. In 1969 trad Peter van Rumpt in dienst van het bedrijf, dat in 1970 naar het zuiden verhuisde. In 1981 vestigde het zich in 's-Hertogenbosch. Sinds 2011 is Rochus van Rumpt (1978) aan het bedrijf verbonden. Volgens de gegevens van de Kamer van Koophandel zijn er achttien personen werkzaam bij Pels & Van Leeuwen; de curator noemt in het Brabants Dagblad van 11 januari 2017 het aantal van veertien (8 fte's). In november 2016 werd bekend dat het parochiebestuur van de Bernadettekerk in Maliskamp akkoord was gegaan met de vestiging van het orgelbouwbedrijf Pels & Van Leeuwen in de kerk, die in 2000 aan de eredienst was onttrokken. Rochus van Rumpt zou de naastgelegen pastorie gaan bewonen. (bron: KVOK-NotaBene, 2017-02)